

Akwụkwọ Daniel - Nke Iri Anọ na Anọ

Iwepụ Ihe-nzuzo nke Ụbọchị Ikpeazụ: Ọchịchọ Daniel Maka Ighota

Jeff Pippenger

2024-01-18

Anyị mechiri otu edemede e biputara n'oge na-adịbeghị anya site n'otu akụkụ sitere n'akwụkwọ Prophets and Kings, ebe Nwanyị White kowara na Daniel nọ na-achọ “ighota mmekọrịta dị n'etiti afọ iri asaa nke ndokpụ n'agha, dika e buru amụma ya site n'ọnụ Jeremiah, na afọ puku abụọ na narị atọ ahụ nke, n'ohụ, ọ nūrụ ka onye ọbịa ahụ sitere n'eluigwe kwuputara na ha ga-agafe tupu e mee ka ebe nsọ nke Chineke dị ọcha.”

“Site n'ohụ ọzọ ka e si nye ihè karị banyere ihe omume nke ọdinihu; ma ọ bụ n'isi ngwucha ohụ a ka Daniel nūrụ ‘otu onye nsọ ka ọ na-ekwu okwu, onye nsọ ọzọ wee si onye nsọ ahụ nke na-ekwu okwu, Ruo ole mgbe ka ohụ a ga-adị?’ Daniel 8:13. Azịza e nyere, ‘Ruo puku ụbọchị abụọ na narị atọ; mgbe ahụ ka a ga-eme ka ebe nsọ ahụ dị ọcha’ (amaokwu 14), juputara ya n'ogbagwoju anya. N'idi uchu ka ọ choro imata ihe ohụ ahụ putara. O pughi ighota mmekọrịta dị n'etiti afọ iri asaa nke ndoro n'agha, dika e buru amụma ya site n'ọnụ Jeremiah, na puku ụbọchị abụọ na narị atọ ahụ nke ọ nūrụ n'ohụ ka onye ozi eluigwe kwuputara na ha ga-agafe tupu ime ka ebe nsọ Chineke dị ọcha. Mụo-zi Gabriel nyere ya nkowa nke akụkụ ya; ma mgbe onye amụma ahụ nūrụ okwu ndi a, ‘Ohụ ahụ ... ga-abụ maka otutu ụbọchị,’ ike gwuru ya, ọ daa mba. ‘Mụ onwe m Daniel dara mba,’ ka ọ deoro banyere ahumahu ya, ‘arịala m ọrịa ụbọchị ufodu; emesia m biliri, ruo ọrụ eze; ohụ ahụ wee ju m anya, ma ọ dighi onye ghotara ya.’ Amaokwu 26, 27.” Prophets and Kings, 553, 554.

Ndi Millerite erubeghi mgbe ọ bula n'ighota nke oma ozi ntola ahụ ha kposara. Mgbe oge ruru ka Odum nke ebo Juda choo inye ozi kariri akari banyere “oge asaa” ahụ, ha gabigara n'ahumahu Laodisia, ma afọ asaa ka e mesiri, ha juru ihè nke “oge asaa” ahụ kpankpan. Ha ahughi mgbe ọ bula njiko zuru ezu di n'etiti afọ iri asaa na afọ puku abụọ na narị atọ, nke Daniel ji obi ya niile chosie ike ighota. Daniel na-anochi anya ndi Chineke n'ubochi ikpeazu.

Ala ahụ na-anuri izu-ike sabbat ya bu akuku nke ogbugba-ndu ahụ e nyere Izrel oge ochie nke gunyere iwu banyere izu-ike nke ala kwa afọ nke asaa. Ogbugba-ndu ahụ gunyewara okirikiri nke afọ asaa nke na-emeghari ugboro asaa. O gunyewara ntọhapu na mweghachi nke ihe onwunwe na ndi ohu na njedebe nke okirikiri asaa nke afọ asaa (afọ iri anọ na itoolu) n'oge emume a maara di ka jubili. Ndi Juu nupuru isi megide ukpuru ndi ahụ nke ogbugba-ndu ahụ, ma 2 Ihe E Mere Eme gosiri na afọ iri asaa nke ndota n'agha, nke Jeremaja onye-amuma kwuru banyere ya, nochiri anya nnupuisi nke afọ narị anọ na iri itoolu gara aga. N'ime afọ narị anọ na iri itoolu, ọ buru na Izrel oge ochie erube isi n'iwu ndi di n'ime ogbugba-ndu ahụ dika e deputara ha na Levitikos iri abụọ na ise, ngukota ya gaara abụ afọ iri asaa n'ime afọ ndi ahụ nke ala gaara zuru ike. Afọ nke Akwukwo Nso bu ubochi narị atọ na iri isii, ma ubochi narị atọ na iri isii a mubara ugboro asaa (“oge asaa”) ha nhata puku ubochi abụọ narị ise na iri abụọ.

Afọ iri asaa ahụ jikọtara kpamkpam na izuike ala ahụ, nke kwa jikọtara kpamkpam na “oge asaa” ahụ. Daniel nọ na-achọ “ighota mmekọrịta” nke “ndota n’agha nke afọ iri asaa,” “na afọ puku abụọ na narị atọ,” “tupu ime ka ebe nsọ Chineke dị ọcha.” Ya mere, ọ nọ na-achọ ighota mmekọrịta dị n’etiti ọhụụ “chazon” na ọhụụ “march.” Ọ gaghị ekwe omume ighota mmekọrịta ahụ n’enweghị ikweta izuike ala ahụ nke dị na Levitikos iri abụọ na ise na iri abụọ na isii, tinyere ndota n’agha nke afọ iri asaa nke Jeremaya kwuru banyere ya. Ọ bụrụ na i kweghị na “oge asaa” ahụ na-anọchi anya oge amụma nke afọ puku abụọ na narị ise na iri abụọ, i wepụla onwe gị n’ime ndị Daniel nọchiri anya ha n’ubochi ikpeazu. Ndị Millerite kwenyere na “oge asaa” ahụ bụ amụma oge, ma Adventizim ekwenyeghizi otú ahụ.

Daniel, dika ọ dikwa n’ihe gbasara ndi-amụma niile, na-anọchi anya ndi nke Chineke n’ogwugwu uwa, ma okwu Sister White banyere agụụ o nwere ighota njikọ di n’etiti afọ iri asaa ahụ (“oge asaa”) na afọ puku abụọ na narị atọ ahụ, na-anọchi anya ọchịchọ nke ndi nke Chineke n’ubochi ikpeazu ga-enwe. Di ka e kwuworo n’akwukwo ndi gara aga, ọ dighi eziokwu ọbula e gosiputara n’elu chaatị 1843 na 1850 nke na-enweghị nkwardo kpomkwem (ugboro ugboro) n’akwukwo Sister White.

Ọla Miller ga-enwu ugboro iri kari n’Iti-nkpu Etiti Abali nke ubochi ikpeazu, ma n’ime ime nke a, ọla ndi ahụ na-anochi anya ule ikpeazu maka umu agboghọ na-amaghi nwoke nke Adventism. Ọla ndi ahụ bụ eziokwu ndi ntọala e gosiri n’elu mbadamba Habakkuk, na ọla ndi di n’ime igbe e tinyere n’elu tebül n’etiti ulọ Miller. Ule ntọala ahụ bụ ule ikpeazu, ma otu a kwa, ka ọ dikwa ikike nke Mmuo nke Amuma. Iju eziokwu ndi ntọala ahụ, ndi e jiri ọla ndi di na nro Miller mee ihe nnochianya ha, bukwa n’otu oge ahụ iju Mmuo nke Amuma.

“Iduhie ikpeazu nke ukwu nke Setan ga-abu ime ka ama nke Mmuo nke Chineke ghara inwe mmetuta o bula. ‘Ebe ohu enweghi, ndi mmadu na-ala n’iyi’ (Ilu 29:18). Setan ga-eji amamihe aghughọ ruo oru, n’uzo di iche iche na site n’aka ndi oru di iche iche, iji mee ka ntukwasị obi nke ndi fodurunu nke Chineke n’ime ezi ama ahụ maa jijiji. Ọ ga-eweta ohu ugha iji duhie, ọ ga-agwakokwa ugha na eziokwu, ma si otu a mee ka ihe niile a na-akpo ohu buru ihe na-aso ndi mmadu oyi di ka udi inu oku n’obi na-enweghi uche; ma mkpuruobi ndi ezi omume, site n’itule ugha na eziokwu n’otu n’otu, ga-enwe ike imata odiche di n’etiti ha.” Selected Messages, volume 2, 78.

Anyi na-atule ugbo a mmuba nke ihe omuma nke mere n’akuko ihe mere eme nke ndi Millerite site n’afọ 1798 ruo 1844, ma anyi na-achoputa na, obuna n’agbanyeghi na ndi Millerite ziri ezi n’oru ha tinyere amuma, akuko ihe mere eme e ji welite ha tinyere oke n’ighota ha. Anyi no ugbo a n’ubochi ikpeazu, nakwa n’ogbo ikpeazu (nke anọ) nke Adventism. N’oge a, e tinyewo Adventism n’okpuru nkuzi nke odinala na omenala (nkume icho mma adigboroja) nke ukwu, nke mere na o maghizi ihe eziokwu ndi ntọala ya bu. Amaghi ihe eziokwu ndi ahụ bu na-egbochi Adventism ighota mkpa eziokwu ndi ahụ di, ma na-eme ka iwu ugboro ugboro a na-enye ka e chebe ma debe eziokwu ndi ahụ buru ihe na-enweghi isi.

Tupu anyi aga n’ihu n’ikowa nkowa Gabriel banyere ohu Ulai River, anyi ga-atule ihe ole na ole di mkpa metutara eziokwu ndi bu isi na ikike nke Mmuo Amuma. Ndi oka mmuta okpukpe nke oge a na-arụ uka na amaokwu na-esonu na-egosi na amuma oge kachasi ogologo di n’Akwukwo Nso bu

afọ puku abụọ na narị atọ.

“Ahụmahụ nke ndiozi ahụ kwusara ‘ozị-oma nke alaeze ahụ’ n’oge ọbịbịa mbụ nke Kraịst, nwere nke ya nke kwekọrọ na ya n’ahụmahụ nke ndị ahụ kposara ozi nke ọbịbịa Ya nke ugboro abụọ. Dịka ndiozi ahụ gara na-ekwusa, si, ‘Oge ahụ emezuwo, alaeze Chineke adikwala nso,’ otu a ka Miller na ndị ya na ha na-arukọ ọrụ kwusara na oge amụma ahụ kachasi ogologo ma burukwa nke ikpeazu e mere ka a hụ n’ime Bible na-achọ iru ngwucha, na ikpe ahụ adikwala nso, nakwa na a ga-ebute alaeze ebighi ebi ahụ. Nkwusa nke ndiozi ahụ banyere oge dabeere n’izu iri asaa nke Daniel 9. Ozi nke Miller na ndị ya na ha na-arukọ ọrụ nyere kposara njedebe nke ubochi puku abụọ na narị atọ nke Daniel 8:14, nke izu iri asaa ahụ bu akuku ya. Nkwusa nke onye ọbula n’ime ha abụọ dabeere n’imezu nke akuku di iche iche nke otu nnukwu oge amụma ahụ.”

“Dị ka ndị mbụ na-eso ụzọ Kraịst, William Miller na ndị ya na ha so aghotaghi nke oma, n’onwe ha, ihe ozi ahụ ha bu putara. Njehie ndi e guzobeworo kemgbe ogologo oge n’ime uka gbochiri ha iru n’ikowa nke oma otu isi ihe di mkpa n’amuma ahụ. Ya mere, o bu ezie na ha kwusara ozi ahụ nke Chineke nyefere ha ka e nye uwa, ma n’ihi nghotahie banyere ihe o putara, ha tara ahuhu nke mmechuihu.” *The Great Controversy*, 351.

Akuku ahụ kwuru na, “Miller na ndị ya na ha na-arukọ ọrụ kwusara na oge amụma nke kacha ogologo na nke ikpeazu e gosiri n’ime Akwukwo Nso di nso igwucha,” ndi okà mmuta okpukpe ahụ na-ekwukwa na oge amuma nke kacha ogologo na nke ikpeazu bu afọ puku abụọ na narị atọ ahụ. Ha na-ekwukwa ozọ na nke a bu ihe Nwannaanyi White na-akowaputa n’akuku ahụ, n’ihi na, dika ha si kwuo, o na-ekwu kpomkwem banyere oge ahụ nke afọ puku abụọ na narị atọ. Ha kpuru isi n’ihe gbasara mmeorita di n’etiti afọ iri asaa ahụ na oge ahụ nke afọ puku abụọ na narị atọ. Ha kpuru isi n’ihè ahụ Daniel no na-achọ ighota.

Ellen White bu onye Millerite, o makwa ozi ndi e debere n’elu chaati ndi osu uzọ nke 1843, nakwa n’elu chaati ndi osu uzọ nke 1850 nke F. D. Nichols biputara. Chaati nke 1850, nke Nichols meputara, ka e kwadebere n’ulo Nichol n’oge ahụ James na Ellen White bi na Nichols. Oge amuma kachasi ogologo n’ime Akwukwo Nso, nke e gosiputara n’elu chaati abuo ahụ, abughi puku afọ abuo na narị atọ, kama o bu “oge asaa,” nke Levitikos iri abuo na isii.

Ikwu na amaokwu gara aga bu njirimara sitere n’ike mmuo nsọ nke puku afọ abuo na narị atọ ahụ dika oge amuma nke kacha ogologo ma burukwa nke ikpeazu, bu ime ka ihe odide Sister White gbagha onwe ha. O buru na o kweere ihe ndi okà mmuta okpukpe ahụ na-ekwu banyere amaokwu a, ginizi ka o putara mgbe o kwadoro eserese ndi na-akwado “ugboro asaa?”

“Ahwo m na o bu aka Onyenwe anyi duziri chaati 1843 ahụ, nakwa na a gaghị agbanwe ya; na onuogu ndi ahụ di dika O chorọ ka ha di; na aka Ya dikwasiri ya ma zoo njehie di n’ime ufodu n’ime onuogu ndi ahụ, ka onye o bula ghara ihu ya, ruo mgbe e wepuru aka Ya.” *Early Writings*, 74.

Ndi chorọ ikwado odinala na akuko ifo ha puru iru uka na n’akpukpo eserese nke 1843, Onyenwe anyi jidere aka Ya n’elu njehie nke “oge asaa,” ruo mgbe O wepuru aka Ya n’ubochi e mesiri. Nsogbu di n’echiche ahụ bu na Sister White kowara mgbe Onyenwe anyi wepuru aka Ya n’onuogu

ndị ahụ; e wepuru aka Ya tupu Oktoba 22, 1844, ozugbo mgbe mmechuihu mbu ahụ gasiri. N'ihe àmà ya banyere ihe omume ahụ, o na-akowaputa njehie ahụ e meziri, ma o doro anya na njehie ahụ abughị "oge asaa."

"Ndị ahụ kwere ekwe, bụ ndị dara mbà n'obi, ndị na-apughị ighota ihe mere Onyenwe ha ji abighi, a hapughị ha n'ochichiri. Ozokwa, e duuru ha gaa n'Akwukwo Nso ha ka ha chochaa oge amuma di iche iche. E si n'ogugu ndi ahụ wepu aka nke Onyenwe anyi, a kowakwaara njehie ahụ. Ha huru na oge amuma ndi ahụ rutere ruo n'afọ 1844, nakwa na otu ihe akaebe ahụ ha gosiputara iji gosi na oge amuma ndi ahụ mechiri n'afọ 1843, gosikwara na ha ga-akwusi n'afọ 1844." Early Writings, 237.

Mgbe e "wepuru aka Onyenwe anyi n'ihe nnochianya ndi ahụ, ma kowaa njehie ahụ," mgbe ahụ ha ghotara "na otu ihe-àmà ahụ ha wetara iji gosi na oge amuma di iche iche mechiri n'afọ 1843, gosiputara na ha ga-akwusi n'afọ 1844." Oge amuma ndi e buru uzọ chee na ha ga-emechi n'afọ 1843 ka e sere na chaati nke 1843, bu chaati ahụ onye o bula n'ime ndi nkwsa Millerite nari ato ji. Oge amuma ndi e gosiri na chaati ahụ nke mechiri n'afọ 1843 bu afọ puku abuo na nari ato nke Daniel isi nke asato, amaokwu nke iri na anọ, afọ puku abuo na nari ise na iri abuo nke Levitikos iri abuo na isii, na afọ otu puku nari ato na iri ato na ise nke Daniel iri na abuo. Mgbe ndakpo olileanya mbu ahụ gasiri, Onyenwe anyi wepuru aka Ya n'ebe njehie ahụ di, ma ndi Millerite wee ghota na otu ihe-àmà ahụ nke kowara njedebe nke oge amuma di iche iche n'afọ 1843, n'ezie gosiputara na oge ndi ahụ kwusiri n'afọ 1844.

A ruputara chaati nke 1850 n'afọ 1850, e wee tnye ya n'ahia n'onwa Jenuwari nke 1851. Ellen White dekorọ na chaati ahụ kwa bu mmezu nke Habakkuk, dika o dekwara gbasara chaati nke 1843. Chaati ahụ kwa nochiri anya oge amuma kacha ogologo dika "oge asaa" nke Levitikos iri abuo na isii.

"Ahuru m na Chineke no n'oru ibiputa chaati ahụ nke Nwanna Nichols mere. Ahuru m na e nwere amuma banyere chaati a n'Akwukwo Nso, ma o buru na e mere chaati a maka ndi nke Chineke, o buru na o zuru otu onye ezu, o dikwa otu a maka onye ozọ, ma o buru na otu onye chorọ ka e tee chaati oheru n'ogo ka ukwu, mmadu niile chorokwa ya n'otu oke ahụ." Manuscript Releases, volumnu 13, 359.

Ikwu na nkowa Sister White banyere eziokwu ahụ bu na ndi Millerite "kwusara na oge amuma kacha ogologo ma burukwa nke ikpezu e mere ka a hu n'ime Bible na-achọ igwu," ziri ezi, n'ih na ha mere otu ahụ n'ezie. Ikwu na "oge amuma" "kacha ogologo" ahụ bu afọ puku abuo na nari ato na-eme ka akaebe Sister White guzoo megide onwe ya, ma megidekwa ndeko akuko ihe mere eme. Ikwere akuko ifo ahụ bu ikwere ugha, ma n'ubochi ikpezu ndi horo ikwere ugha na-eme otu ahụ n'ih na ha anaghi ahụ eziokwu n'anya.

Jizos ejighi n'uzo oru-ebube tnye n'ime onwe Ya udi ogwu mgbu chi o bula ka O wee gafee ahuhu nke obe. Jizos tara ahuhu n'ahuhu di nsọ, nke di anya karja ihe o bula n'ime ihe O kere eke Ya puru inagide. N'agbanyeghi nke a, e kere mmadu n'onnyinyo Ya, ma mkpughe sitere n'ike mmuo nsọ na-akowa na mmadu ga-emeru dika O meriri. Ihe nyere Kraist ike inagide ahuhu nke obe bu otu agwa O nwere, nke mmadu nwekwara.

Na-elekwasị anya n'ebe Jizọs nọ, onye mbido na onye mmezu nke okwukwe anyị; onye, n'ihu ọñu ahụ e debere n'ihu Ya, tachiri obi n'obe, na-elelelị ihere ya, ma nọdu ala n'aka nri nke ocheeze Chineke. Ndi Hibru 12:1.

Jizọs diriworu ahụhụ nke obe, n'ihu na o nwere ihe mgbaru ọsọ e debere n'ihu Ya; e wee kee anyị n'oyiyi Ya, ma n'uzọ dī otu a, anyị bụ ndi ihe mgbaru ọsọ na-akpali. Nke a bụ akukū nke nhazi e ji kee anyị. O buru na e durula anyị ka anyị kwere na o dighi mkpa ighota ntọala ndi Adventism, anyị agaghị enwe mkpali ime otu ihe ahụ n'onwe ya. Naani mkpali nke eluigwe Mmụọ Nsọ puru ikpolite iji merie onodu Laodisia ahụ bụ ihu eziokwu n'anya. A ga-anwale ihu eziokwu ahụ n'anya site n'idi adi nke omenala na odinala ndi dī mfe, ndi e cheputara iji mejuo nti anyi na-akpu akpu. O buru na, n'ime nkasi obi Laodisia anyi, anyi enweghi ochicho ighota eziokwu n'onwe anyi, anyi ga-ala n'iyi. Nke a bụ ebe Adventism guzoro taa.

Daniel bụ ihe atụ nke ndi nke Chineke nọ n'ubochi ikpeazu, ndi na-achọ site n'okwu amuma ighota mmekorita di n'etiti ndoro-n'agha afọ iri asaa na amuma nke puku abuo na nari ato afọ. Imata amuma nke puku abuo na nari ato afọ dika oge amuma kachasi ogologo ma burukwa nke ikpeazu bu iju eziokwu ntọala nke Adventism, ma n'otu oge ahụ jukwa ikike nke Mmụọ nke Amuma. Ikwu na mgbe ndi Millerite gosiputara oge amuma kachasi ogologo ma burukwa nke ikpeazu, na o bu puku abuo na nari ato afọ ahụ, bu iju ndeko akuko ihe mere eme.

“Anyi enweghi ihe obula anyi ga-atu egwu banyere odinihu, ma e wezuga naani ma o buru na anyi echefu uzọ Onyenwe anyi si duru anyi, na nkuzi Ya n'akuko ndu anyi gara aga.” Life Sketches, 196.

Gebriel bjara inye Daniel nghota banyere ohu abuo ahụ, nke “mareh” na nke “chazon,” ma o gwara Daniel ka o jiri uche kewaa ohu abuo ahụ, o bu ezie na n'ezio kwu ha nwere mmekorita amuma doro anya. Ohu ahụ gunyere alaeze ndi ahụ nke amuma Akwukwo Nsọ n'isi nke asaa na nke asato, ndi bu nkwughachi na mmuba nke otu alaeze ndi ahụ n'isi nke abuo. Ozi ahụ gunyekwara mkparita uka nke eluigwe nke nochiri otu ohu anya dika izopia ebe nsọ Chineke na ndi Ya, na ohu nke ozo banyere oru nke iwughachi ndi ahụ na ebe nsọ ahụ.

Dika Gabriel siri weputa nkowa ahụ, nke n'ikpeazu ghorọ isi ozi ndi Millerite kwusara, e nwere mmekorita di n'etiti ohu abuo ahụ, nke ndi na-emezu iwu ahụ nke ikewapu nkowa ahụ n'uche kwesiri iriba ama. Otu n'ime odiche ndi ahụ ka e ji okwu abuo ahụ, bu ndi a sughariri ha abuo dika “ekpebiri,” gosiputa.

Izu iri asaa ka e kpebiri n'elu ndi gi na n'elu obodo nsọ gi, iji mecha njehie, na ime ka mmehie kwusi, na ime ka e mee mkpuchi mmehie maka ajo omume, na iweta ezi omume ebighi ebi, na ikachasi ohu na amuma akara, na iti Onye Kachasi Nsọ mmanu. Ya mere mara ma ghotu, na site n'ipuputa iwu ka e weghachi ma wughachi Jerusalem ruo n'ebe Mesaja, Onye-isi, nọ, ga-adi izu asaa, na izu iri isii na abuo: a ga-ewughachi ama uzọ ya, na mgbidi ya, obuna n'oge nsogbu. Ma mgbe izu iri isii na abuo gasiri, a ga-ebipu Mesaja, ma o bughu n'ihu onwe ya: ndi nke onye-isi ahụ ga-abia ga-ebibi obodo ahụ na ebe nsọ ahụ; na njedebe ya ga-adi ka iju mmiri, ruo kwa na njedebe agha ka e kpebiri nkporogwu. O ga-emekwa ka ogbugba ndu sie ike n'etiti otutu mmadu ruo otu izu: n'etiti izu ahụ kwa, o ga-eme ka aja na onyine kwusi,

n'ihì ikpuchi nke arụ arụsị ga-eme ka ọ bụrụ ihe tọgbọrọ n'efu, ọbuna ruo mgbe ọgwụgwụ zuru oke ruru, a ga-awụkwasi kwa ihe ahụ e kpebiri n'elu ihe tọgbọrọ n'efu. Daniel 9:24–27.

E kpebiela izu iri asaa (afọ narị anọ na iri itoolu) n'elu ndị mmadụ ahụ na obodo nsọ ahụ. Okwu a sughariri "e kpebiela" putara "e bepula", ma okwu ahụ na-akọwa oge ma ọ bụ oge ule e nyere ndị Juu na Jerusalem. Ọ kọwakwara oge nnupuisi nke butere mbibi Jerusalem na ndota n'agha nke afọ iri asaa. Afọ narị anọ na iri itoolu ahụ ka e "kpebiela" mgbe ahụ, malite n'iwu nke atọ. Afọ narị anọ na iri itoolu mbụ nke nnupuisi butere mwakpo atọ Nebukadneza, mbibi ikpeazu nke Jerusalem, na ichusasị na ndota n'agha nke afọ iri asaa nke Izrel nkịtị n'ime Babilon nkịtị.

Iwu mbụ ahụ kpoputara njedebe nke ndota n'agha ahụ na mmalite nke ọrụ iwughachi Jerusalem. Iwu nke atọ ahụ kpoputara mmalite nke afọ puku abuo na narị atọ ahụ. Ọbibia nke mmuo ozi mbụ ahụ kpoputara njedebe nke ndota n'agha nke Izrel ime mmuo no na Babilon ime mmuo ruo afọ puku otu na narị abuo na iri isii, ọ kpoputakwara mmalite nke oge afọ iri anọ na isii, mgbe Kraist jiri ndị Millerite puta n'ndota n'agha ma wuo ulo nsọ ime mmuo.

Okwu a sughariri ugboro abuo dika "ekpebiri" n'amaokwu nke iri abuo na isii na nke iri abuo na asaa bu "charats," ọ putakwara "imeru ahụ" na "iwu e nyere." E nyere n'amuma "iwu" na ochichi papacy ga-anata "onyia" na-egbu egbu, na njedebe nke iwe mbu ahụ. Ọ bu otu okwu ahụ Daniel ji n'isi nke iri na otu, amaokwu nke iri atọ na isii.

Eze ga-eme kwa di ka ochicho ya si di; ọ ga-ebulikwa onwe ya elu, meekwa ka onwe ya di ukwu karịa chi ọ bula, ọ ga-ekwukwa okwu di itunanya megide Chineke nke chi nile, ọ ga-enwekwa ọganihu ruo mgbe iwe ahụ ga-emezu: n'ihì na a ghaghị ime ihe ahụ e kpebiri. Daniel 11:36.

N'amaokwu nke iri atọ na isii, "eze ahụ" bu ochichi papal. E kpebiri na ochichi papal ga-aga nke oma ruo n'afọ 1798, mgbe ọ natara onya ya nke na-egbu egbu. Mgbe ahụ, "iwe" mbu ahụ ga-abu "emezuwo," n'ihì na "iwe" ahụ "ekpebiela" (e nyere iwu) "ka e mee ya." N'ogwugwu nke iwe mbu megide alaeze ugwu nke Izrel, nke malitere na 723 BC ma kwusi na 1798, ochichi papal natara "onyia nke na-egbu egbu." Okwu ahụ bu "ekpebiela" putara "onyia."

M wee hu otu n'ime isi ya ka a ga-asị na e meruru ya ahụ ruo onwu; ma e gworo onya onwu ya: uwa niile wee ju anya soro anu ohia ahụ. Mkpughe 13:3.

Usoro amuma nke ndi Millerite dabeere n'elu ike abuo ahụ na-emebi emebi nke ikpere arusi, nke papalizim soro ya. Ha ghotara na ike abuo ahụ ga-azopia ebe nsọ ahụ na usuu ndi agha ya, dika e gosiri na ohu "chazon" nke Daniel isi nke asato, amaokwu nke iri na atọ.

Mgbe ahụ, anuri m ka otu onye nsọ na-ekwu okwu, onye nsọ ozo wee si onye nsọ ahụ nke na-ekwu okwu, Ruo ole mgbe ka ohu a ga-adi banyere aja a na-achu kwa ubochi, na njehie ahụ nke mbibi, nke na-enye ma ebe nsọ ma usuu ndi agha ka e zoda n'okpuru ukwu? Daniel 8:13.

Ike nchujà na ndi agha, ike papal nke na-eme nkporia ga-azoda ha ruo otu puku afọ abuo na iri isii.

Ma ogige di n'èzí ulọ nsọ ahụ, hapụ ya n'èzí, atụkwala ya; n'ihia na e nyewo ya n'aka ndi mba ọzọ: ha ga-azọkwa obodo nsọ ahụ n'okpuru ụkwu ruo ọnwá iri anọ na abụọ. M ga-enyekwa ndi àmà m abụọ ike, ha ga-ebukwa amuma otu puku ụbọchi narị abụọ na iri isii, yikwaa akwa mkpe. Mkpughe 11:2, 3.

Ná ngwusị nke mbụ iwe ahụ n'afọ 1798, amuma ekpebiela "imeru ahụ" n'ochichi ndi papa. N'ime Daniel isi nke itoolu, a na-anochi anya mkpebi ahụ n'amaokwu abụọ ikpeazu, ma okwu a sughariri ugboro abụọ dika "ekpebiela" n'amaokwu ndi ahụ na-ejikota ya na ohuu "chazon," ebe okwu a sughariri dika "ekpebiela" n'amaokwu nke iri abụọ na anọ bu okwu Hibru ọzọ di iche, a na-ejikotakwa ya na ohuu "mareh." Daniel, onye na-anochi anya ndi nke Chineke nke ụbọchi ikpeazu, nọ na-achọ ighota mmekorita di n'etiti ohuu abụọ ahụ, nke Gabriel gwara ya ka o kewaa n'uche ya.

Anyi ga-aga n'ihu n'isiokwu a n'akwukwo isiokwu na-esote.

"Chineke anaghi enye anyi ozi oheru. Anyi ga-ekwusa ozi ahụ nke, n'afọ 1843 na 1844, mere ka anyi si n'ulo uka ndi ọzọ puta." Review and Herald, Jenwarị 19, 1905.